

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Olvasóinkhoz.

Utóbbi időben előfordultak esetek, hogy Lapunk hasábjain között s szolgálatunkkal kapcsolatos közlöményeknek többen „*sviratalos*„ jelleget tulajdonítottak. Szükségesnek tartjuk t. olvasóink tudomására hozni, hogy Lapunk — annak hivatalos részét kivéve — „*magánjelleget*„, ép azért az abban megjelenő cikkek csak az író magánvéleménye gyanánt tekinthetők.

A Szerkesztői üzenetek rovatában szolgálatunkra vonatkozólag közöltek a fennálló törvények, szabályok, utasítások és rendeleteken alapulván, irányértékűül szolgálhatnak; ugyan, de azokért a szerkesztőség a felelősséget szintén nem vállalja.

Csendőr a rendőri büntető eljárásban.

Irta: K. Nagy Sándor.

Valóban ideje volt, hogy a rendőri büntető eljárást egységesen szabályozzák. Mert az eddig majdnem teljes bizonytalanság volt s az önkénynek, vagy tájékozatlanságnak tág teret engedett.

Dicséret illeti meg a Belügyminiszteriumot, hogy az 1909. évi szeptember 26-ikán 65.000 B. M. sz. a. kiadott rendeletében az egységes szabályozást megtette.

Nem szándékozom magát a szabályzatot ismertetni, mert ez általánosságban úgy sem érinti a csendőrség hatáskörét; de még sem mulasztatom el, hogy a figyelmet fel ne hívjam azokra az intézkedésekre, a melyek a csendőrségre vonatkoznak.

Mert hiszen ezeket a részeket nemcsak helyes, hanem kötelesség is ismerni.

Általánosságban haclt bocsássam előre mégis a következő megjegyzéseket.

A rendőri büntető bíróságot gyakoroljuk: *elsőfokon*: 1. kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetőleg szolgabíró; 2. rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány; *másodfokon*: 1. kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsu városokban az alispán; 2. törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács; *harmadfokon* az illető miniszter, a kinek hatáskörébe a kibágási ügynek végező fokon való elbírálását törvény, vagy törvényben nyert felbatalmazás alapján kiadott miniszteri rendelet utalja.

Azonban a mezőrendőri és erdei kibágások miatt, ha a megtüritendő érték és kár, vagy a követelt kártérítés,

vagy kárdíj 40 korona értéket meg nem halad, továbbá oly cselédügyi kibágások miatt, a melyekben a bíraskodásra a községi bíróság miniszterileg fel van jogosítva: a nagy- és kisközség területén a községi bíróság is eljárhat, kivéve azokat az eseteket, a melyekben a törvény szerint elzárás van megállapítva, vagy ha ugyan, azon egy terhelt ellen egy vagy több kibágás miatt együttvéve negyven koronát meghaladó pénzbüntetést kellene kiszabni.

A községi bíróság tagjai: nagyközségekben a bíró, az előljáróság egy tagjával és a jegyzővel, kisközségekben a bíró az előljáróság két tagjával.

Azt felesleges megjegyezni is, hogy a főszolgabíró, rendőrkapitány és alispán mint egyes bíró jár el.

Ennyi elég legyen a rendőri büntetőbíróság szervezetéről.

Nézzük most már a szabályzatnak azokat az intézkedéseit, melyek a csendőrséget érintik.

A rendőri büntető bíróság *hatásköre* nem terjed ki a csendőrségre azon kibágás miatt, melyet az idő alatt követ el a csendőr, midőn a törvény értelmében katonai büntető és fegyelmi szabályok alatt áll. Hanem az ilyen kibágásokra vonatkozó feljelentést a lefoglalt bűnjelkekkel és az iratokkal együtt a terhelt csendőr előljáró parancsnokságához kell átküldeni.

Azonban ha az illetékes katonai bíróság ilyen kibágási ügyekben nem tett intézkedést, vagyis az ügyet szabályszerűen el nem intézheti: a csendőrnek szolgálatból kilépése után a rendőri büntető bíróság megindíthatja az eljárást. Feltéve, hogy az elévülés még be nem állott.

(Az 1879: XL. t.-cz. 31. §-a szerint a kibágás hat hónap alatt elévül.)

Felesleges mondanom, hogy a csendőröknek tényleges szolgálatban álló tagjait a tényleges szolgálati idő tartama alatt tekinti a szabályzat (14. §.) a katonai büntető és fegyelmi szabályok alatt állóknak.

Az eljárás megindítására vonatkozó részben ki van emelve, hogy a hatóságok és hatósági közegek kötelesek a hivatali hatáskörükben tudomásukra jutott, hivatalból üldözendő kibágásokat az adatok és bizonyítékok közlésével feljelenteni.

Kiemeli azt is — a mi már a csendőrökre is szorosabban tartozik, — hogy a feljelentést a rendőri köze-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertekészője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Rományi** legújabb képe-
ségei yzhét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtérítés díjtalanul. Kívül a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kérésre.

ek is tartoznak elfogadni és az eljárásra illetékes rendőri büntető bírósághoz azonnal eljuttatni kötelesek. (Mert hiszen a Bp. 85. §. második bekezdése szerint rendőri közegekbe számíttatnak a csendőrségnek altisztjei és legénysége is.)

Az *illetékesség* tekintetében meg kell jegyezni, hogy az eljárásra rendszerint az a rendőri bíróság illetékes, a melyiknek területén a terhelt a kibágást elkövette. De a terhelt lakhelyére illetékes rendőri bíróságnál is meg lehet tenni a feljelentést még abban az esetben is, ha a kibágás más területen követtetett el. (4. §.)

A *terhelt előállítására* vonatkozó rendelkezések hasonlatosak a Bünvádi perrendtartás szellemében. Itt is ki van mondva, hogy a rendőri közegek külön hatósági utasítás nélkül is a legközelebbi rendőri büntető bíróság, vagy községi előjáróság elé allíthatják a kibágáson tetten kapott egyént azokban az esetekben, a melyekben a nyomozó rendőri hatóságok és közegek részére kiadott utasítás és más fennálló jogszabályok szerint kibágás miatt előállítanak, vagy bekísérésnek van helye.

De hát milyen esetek ezek?

A Bp. 142. §-a szerint a tettenkapás esetei: 1. ha valaki a tettet, vagy részeszt a bűncselekményen rajtaéri; 2. ha valaki mint szemtanu, vagy szemtanu által figyelmeztetve, a tettet, vagy részeszt azonnal a bűncselekmény elkövetése után elfogta, vagy üldözőbe vette. A tettenkapottat bárki elfoghatja.

Hogy kibágás esetében milyen tettenkapott egyént foghat el a csendőr vagy járőr: azt megtalálják a Szolgálati utasítás 117. §-ában. Itt felesleges lenne azt felsorolni.

Azonban a tettenkapott előállítása is mellőzhető, ha a tettenkapott az eljáró közeg előtt személyesen ismert, megbízható egyén, vagy magát kellően igazolja, vagy megfelelő zálogot ad. (73. §.) Így rendelkezik ez a szabályzat.

Itt is az előzetes letartóztatást a legnagyobb kimélettel kell foganatosítani. A letartóztatott ellen csupán oly kényszereszközöket szabad alkalmazni, melyek megszőkésének megakadályozására, vagy erőszakos magaviseletének megfékezésére szükségesek. (76. §.)

Az *elővezetést* a rendőri büntetőbíró végzéssel rendel el. E végzést az elővezetés foganatosításának megkezdése előtt annak, a kinek elővezetése el van rendelve, fel kell mutatni, vagy kezéhez kell adni. Az elővezetést kiméletesen és lehetőleg feltűnés nélkül kell foganatosítani. (82. §.)

A csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagja ellen elővezetés közvetlenül nem foganatosítható, hanem elővezetése végett, a mennyiben ennek helye van, felelő hatóságát kell megkeresni. (82. §.)

A *lefoglalandó tárgyakat* a lefoglalás foganatosítására jogosult hatósági tag, vagy hatósági közeg felhívására mindenki köteles kiadni.

Ha valamely lefoglalandó tárgynak kiadására a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagja volt felbiva és a felhívás eredménytelen maradt: a megfelelő kényszerítő eszközök alkalmazása végett a felhívott egyén felelővalója keresendő meg, a ki a vonakodót a lefoglalandó tárgynak kiadására szorítja. (84. §.)

Elmondja a szabályzat, hogy mely esetben van helye a lefoglalásnak, a helyiség átvizsgálásának és személymotosásnak, a hol két nem érdekelt tanunak is jelen kell lenni, de bozzáteszi, hogy tényleges szolgálatban levő tagja a csendőrségnek tanuként nem alkalmazható.

Ha a lefoglalást, házkutatást, személymotosást, vagy hatósági szemlét a fegyveres erőnek, vagy a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagja ellen kell foganatosítani: evégből annak felelővaló parancsnokságát kell megkeresni. (96. §.)

A tárgyalásra a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagját felelővaló hatósága utján kell megidézni. De az ily egyén felelővaló hatásának egyidejű értesítése mellett közvetlenül is megidézhető, ha felelővaló hatósága nincs helyben és a késedelem veszélylyel jár. (107. §.)

Ha a megidézett *tanu* meg nem jelent, vagy a kihallgatás előtt engedelem nélkül eltávozott: a csendőrség tagjának mint tanunak megbüntetése és elővezetése végett felelővaló hatóságához kell fordulni. (113. §.)

A tárgyalás alkalmával fegyverrel csak azt szabad a tárgyaló terembe bocsátani, a kire a fegyver viselése szolgálati kötelesség. (115. §.)

A csendőrség tényleges szolgálatában álló tagjának — mint tanunak — kihallgatása végett az illetékes katonai bíróság is megkereshető. (138. §.)

Ha katonai bíróság hatóságának alávetett egyén — tehát a csendőr is — mint tanu megtagadja a vallomás, eskü vagy fogadalom tételt: megbüntetése s esetleg az okozott költségek behajtása végett a felelővaló hatóságát kell megkeresni. (145. §.)

A csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagjait megillető tanudijak a rájuk nézve fennálló külön szabályok értelmében állapíttatnak meg. (211. §.)

Ha az elítélt a csendőrség tényleges szolgálatában áll: a büntetés végrehajtása végett az illetékes csendőrkörületi parancsnokságot kell megkeresni. (224. §.)

(Ez az eset úgy állhat elő, hogy a csendőr még polgári életében követte el a kibágást, de az ítélet jogerőre emelkedésekor csendőr volt.)

Még csupán egyet kell megemlítenem a községi bírósági eljárásból. Nevezetesen azt, hogy a községi bíróság a csendőrségnek katonai büntető és fegyelmi szabályok alatt álló tagjával szemben el nem járhat. Végül, hogy a községi bíróságnak is joga van a csendőrt tanuként megidézni, de ezt csak a csendőr felelővaló hatósága utján teheti.

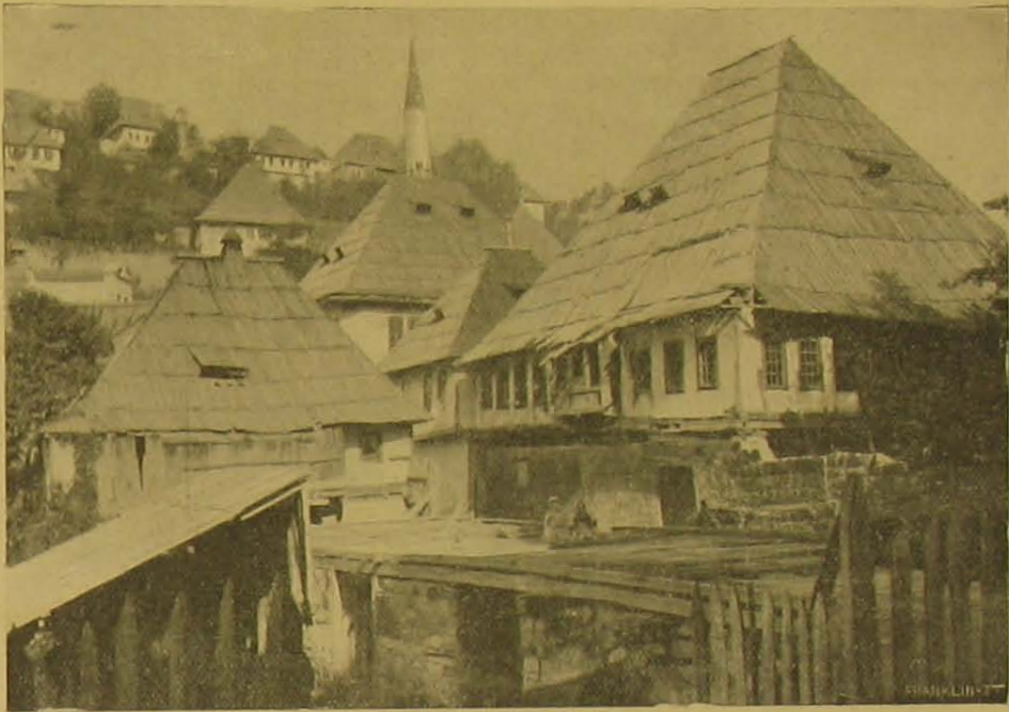
Ime! ennyiben érdeklik a csendőröket a rendőri

A legjobb órák,

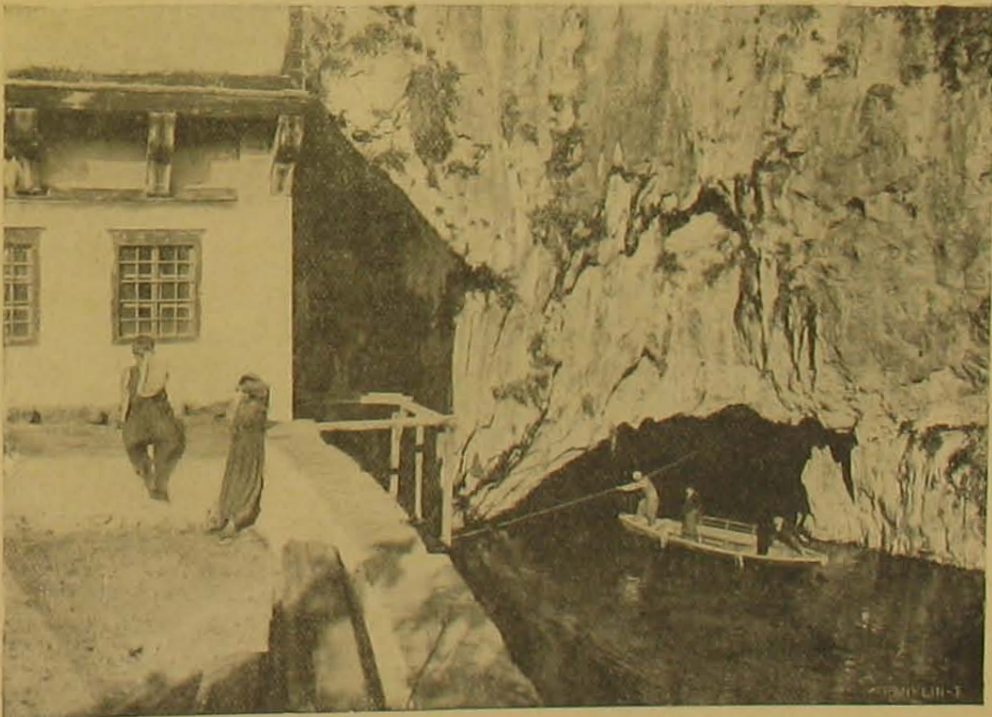
legszilárdabb ókaszerek, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészánál Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Jajezi részlet.

A Buna-forrás Moszi'ur mellett.

Boszniai képek.

büntetőbirósági szabályok. Jó ezeket ismerni, hogy az előforduló esetekben a csendőrök tudják jogaikat és kötelességeiket a kihágási ügyekben.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A tolvaj juhászlegény.

Irtá: Szényei Károly csendőrmester.

A szajáni bíró juhásza 1907. évi augusztus hó 9-én azzal a panaszzsal jött a szajáni őrsre, hogy a határban legelő juhnyája közül három darab vezértűrüt ismeretlen tettes ellopott.

Panaszvétele után nyomban a helyszíntre menvén, megállapítottuk, hogy a tettes az ürüket a fekvő nyáj között valószínűleg egyenként előbb összekötözte és így összekötözve egyenként szállította el.

Eme feltevést igazolta azon körülmény, hogy a nyáj fekbélyén bizonyos távolságokban az ürük nyakán volt kolompokat feltaláltuk s azon is megállapítottuk, hogy a tettes késsel vágta le az ürük nyakáról.

Mint hogy kocsinyom a közelben felfedezhető nem volt, a lopásra nézve úgy vélekedtünk, hogy azt egy ember nem is követhette el, mert a három darab ürüt egy ember egyszerre el nem vibette, egyenként való elszállításához pedig rövid lett volna az éjszaka.

A közelben fekvő három községben épen bucsu közelgett, minden gyanu oda mutatott tehát, hogy az ürüket valamely előrelátó egyén lopta el, hogy a bucsu idejére potya hushoz jusson. Ez a körülmény is arra engedett következtetni, hogy a tettesek többen voltak, mert oly sok húst egy háznál pár nap alatt elfogyasztani lehetetlen.

A nyomozást tehát ebben az irányban kezdtük meg, és sorban megügyeltük a lopással gyanúsítható egyéneket s közben a hőmérőket is felkerestük, végre pár napi eredménytelen nyomozás után azzal a nem épen biztató reménnyel vonultunk be az őrsre, hátba majd a bucsu alkalmával valamelyik tettes, bűnrészes vagy szemtanu az elmaradhatlan borközi állapotban elszólja magát s így véletlenül eredményhez jutunk.

Pár nap múlva az egyik bucsu már küszöbön is volt, mikor rendes szolgálat közben egy öreg juhászemberrel találkozunk, kivel egy árokparton letelepedve, beszédbe eredtünk. A többek között szóvá tettük az öreg juhász előtt a juhlopást és elmondtuk a lopás körülményeit is, egyben azzal a feltevésünkkel kérkedtünk, hogy a közelgő bucsuk valamelyikén majd csak nyakon csiphetjük a tettest.

Az öreg juhász a lopásról már értesülve volt, de annak részleteit csak tőlünk tudta meg. Észrevettük rajta, hogy véleményünkkel szemben neki is volna mondanivalója s egy pipa dohány felkínálása után ki

is jelentette, hogy az még nem bizonyít a több tettes mellett semmit, hogy kocsinyomot a lopás helyén nem találtunk, ellophatta az ürüket egy ember is.

— Hallgassanak csak ide — mondja az öreg juhász — majd elmondom miként hajthatja végre egy ember is egy ilyen lopás elkövetését.

— Ismeretes — ugymond — valamennyi juhászember előtt, hogy nagyobb farka juhnyáját milyen fáradtságos egyik határból a másik határba elhajtani. Ennek megkönnyítése céljából tehát az igazi juhászember a juhnyáj közül több alkalmas juhót — többnyire ürüket — kiválaszt, azokat kolomppal vagy más pergővel ellátja és hozzá szoktatja ahhoz, hogy a juhnyájtól külön csapatban lehessen őket hajtani, a többi aztán követi hajtás nélkül is a kolomposokat. Tudja ezt minden juhász s ha lopni akar, éjnek idején felkeresi a kiszemelt juhnyáját, ott a fekvő nyáj közé lopózik, kiválasztja az ellopandó juhokat, de csakis olyanokat, melyeken kolomp vagy pergő van, mert hajtani csak azokat lehet és egyenként összekötözi őket, a kolompot róluk leoldja vagy levágja, azután pedig egyenként egy bizonyos távolságra a juhnyájtól elszállítja, ott a kötelék ből felszabadítja és kényelmesen oda hajtja őket a hová akarja.

Az öreg juhásznak eme tanácsszámba menő mondkája nyomán új irányba tereltük a nyomozást, mert mi sem természetesebb, mint hogy az ismertetett alapon a lopást valamelyik fiatalabb juhászember is elkövethette, a kinek a bucsura nem annyira bus, mint pénz kellett.

A nyomozáshoz tehát újra hozzáfogtunk, még pedig azzal, hogy a szomszédos községekben minden bucmérőt felkerestünk s azokkal az ellopott ürük leírását közöltük és egyidejűleg valamennyinek megbagytuk, hogy ha ilyen leírású juhokat kínál valaki megvételre, vásárolják meg, de bennünket nyomban értesítsenek.

Ez utóbbi eljárás mellett aztán sikerült is a kívánt eredményt elérnünk, mert pár nap múlva már kezünkben volt a tettes, egy juhászlegény személyében, a ki töredelmesen beismerte, hogy a lopást az öreg juhász által elmondottak szerint követte el, hogy a közelgő bucsura pénzt szerezhesen.

A fent vázolt esetből láthatjuk, hogy a bűn elkövetéséhez is a szakértelem kell s az ily módon elkövetett bűneset nyomozása csakis akkor vezet eredményre, ha a nyomozó közeg a büncselekmény végrehajtására vonatkozó összes módozatokat vagy már előző tapasztalatból vagy bizalmas közlés útján ismeri.

Nem valami rendkívüli eset volt biz ez, csupán a lopás elkövetése körül megnyilvánult raffineriát szándékoztam bajtársaimmal megismertetni, hogy közülök azok is, a kik még kevésbé jártasok a nyomozásban, alkalomadtán eredményesen felhasználhassák.

Ha fáj a feje

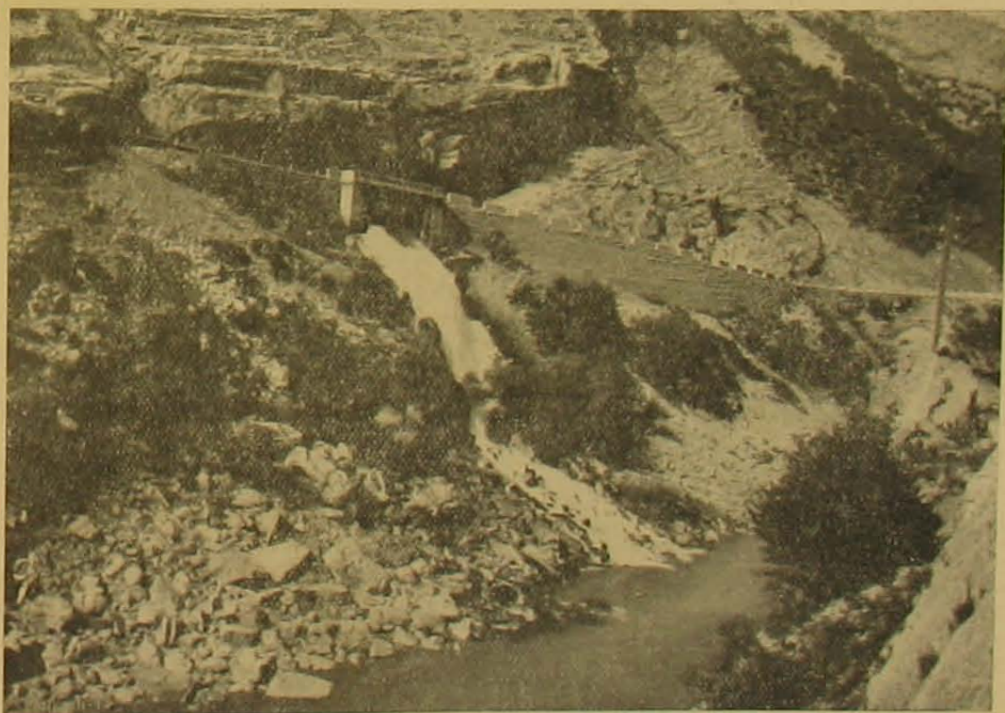
ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkesebb migrain és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Részlet a Ráma völgyéből.

Részlet a Sarajvo-mosztari úti omlatról.

Boszniai képek.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az állatok védekezése.

Az állatoknak méregmirigyekkel való védekezéséről érdekes adatokat közöl Kúthy István a „Zoologiai Lapok”-ban, melyből átveszünk a következőket.

A védelemre szolgáló mirigyek váladéka mérges anyag, ép ezért az ilyeneket közönségesen méregmirigyeknek nevezzük. Vannak olyan állatok, melyek megmérgezik azon állatokat, melyek őket megeszik, pl. mérges halak, rovarok. Az ilyeneket aztán minden állat ösztönszerűleg elkerüli. Mások méregmirigyük váladékát üldözőik testének felületére ömlesztik, pl. számos rovar, varangy, szalamandra. A méregmirigyvel rendelkező állatok legtöbbször méregmirigye nemcsak védelemre szolgál, hanem a zsákmány elejtésére is. Az ily mirigyek meglehetősen komplikált összetételű szervek, melyeket a darazsaknál, méheknek, skorpióknál fulánk alakjában, a mérges pókoknál állkapocs alakban, a tengeri mérgező balaknál méregtüske, a mérges kígyóknál pedig méregképeben láthatunk. Legnagyobb tisztítást a kígyók méregfogának tulajdoníthatunk s így természetes, hogy ezzel részletesebben kell foglalkoznunk.

A kígyóméreg a szerint, mint az különböző fajta kígyótól származik, 5—10 perc, kisebb kígyóknál 3—24 óra alatt öl. Ha valaki kibeveri is a rendkívül kínos mérgezési tüneteket, szervezete megérzi a hatást még hónapok múltán is. A kígyóméreg csak bizonyos állatokat képes megölni, másokra teljesen hatástalan. Ezen utóbbi állatok vére ú. n. antitoxint tartalmaz, méregkötő anyagot, mely a méreggel, mielőtt az hatna, teljesen hatástalan vegyületté egyesül. A mely állat vére azonban antitoxint nem tartalmaz, az a halál fia. Körülbelül nyolcz éve lebet, hogy Calmette, a híres Pasteur neves tanítványa, felfedezte a kígyóméreg elleni biztos gyógyszert s antiveninnek nevezte el. Ha a kígyómarás után azonnal beoltanak valakit e szérummal, meg van mentve.

A mérges kígyóktól való félelem és irtózás oly nagy volt a régi népeknél, hogy e kártékony vadakat úgyszólván ábitatos tiszteltben tartották. Mesék, legendák keringtek róluk, később némely népnél istenként imádták őket. Nagyon tisztelték Egyiptomban, sőt kígyó volt a királyság jelvénye, valószínűleg okos, ravasz s hallgatóságánál fogva. A görögöknél a bölcsesség jelképe. Rómában az Aeskulap-kígyót imádták és ki tudná azt felsorolni, vajjon hány vad népnél imádják legfőbb Lény gyanánt. Nagy a vétke Indiában annak, ki egy kobrát megöl, pedig itt a kobra, kapel, hungare és még néhány másfajájú mérges kígyó marása következtében évenként körülbelül 25,000 ember hal el. Egyáltalában Ázsia többi részében is, Ausztráliában, Afrikában és Dél-Amerikában sok a mérges kígyó; Észak-Amerika sem mentes tőlük, itt találhatjuk a rettenetes csörgőkígyót, meg a mocassint. Európa a viperák föld-része, hazánkban közülök a kurta kígyó s a lomoki vipera a veszedelmes.

Szóljunk most már a méregmirigyek szerkezetéről, alakjáról s elhelyezéséről. A méreg mirigyek — mert mindig párosan fordulnak elő — a fej két oldalán, a szemek mögött, mindjárt a bőr alatt vannak elhelyezve. Mindegyik mirigyben méreggel telt gyűjtőhólyag van

s a mirigyek erős izomzattal burkoltak. A méregmirigyek összeköttetésben állanak a méregfogakkal, melyek mindig a felső állkapocsban foglalnak helyet. Még pótlásukról is gondoskodva van: ha valami baj éri őket, a mögöttük lévő pótfogak veszik át a szerepüket. A méregfogak alakjukra az árboz hasonlók s vagy egy kis mélyedés, azaz barázda fut rajtuk végig vagy pedig belül üresek, illetőleg csatornával felszereltek. A barázda vagy a csatorna a méregmirigyvel van összefüggésben.

Ha a mérges kígyó zsákmányát meg akarja ölni, fejét egy gyors mozdulattal visszarántja, száját kitérve, méregfogait felállítja s zsákmánya testébe vágja. A mirigyeket burkoló izomzat a mirigyek mérges váladékát a méregfogak csatornájába vagy barázdájába szorítja s innét az a zsákmány testébe jut. Mindez persze egy szempillantás műve, melynek végeztével a kígyó visszabuzódik s az iszeregés közben készül a második támadásra. Erre azonban csak ritkán van szükség mert a megmárt állat többnyire egyszerre összeesik, lélekzete eláll, mozdulatlanul fekszik pár percig, egyet rándul, aztán vége.

Mint említettük, a tengeri halak közt is vannak méregmirigyekkel rendelkezők, melyek a mérges váladékot a méregtüske segítségével juttatják zsákmányuk vagy ellenségük testébe, pl. a Basti naca. A csontos halak közül igen soknak van méregmirigye.

Ugyancsak védelemre szolgáló méregmirigyeket találunk a varangynál, szalamandrafélőknél. Ezeknek mirigyei igen mérges anyagokat: alkaloidákat tartalmaznak.

A darazsak, méhek fulánkjáról még külön cikkben kívánunk szólni.

Vége találkozunk az állatvilágban oly mirigyekkel, melyek kellemetlen, büzös szagú váladékot választanak el. Természetesen ez is védelemre szolgál. Az üldöző állat megérezvén az undorító szagot, abbahagyja az üzőbe vett vad üldözését, melynek mirigyei elválasztják ezt a rossz szagú váladékot. Az ily mirigyek gyakoriak a rovaroknál, de az emlősállatok némelyikénél is megtalálhatjuk. A görény majdnem mindig mirigyeinek köszönheti megmenekülését.

KÉPEINKHEZ.

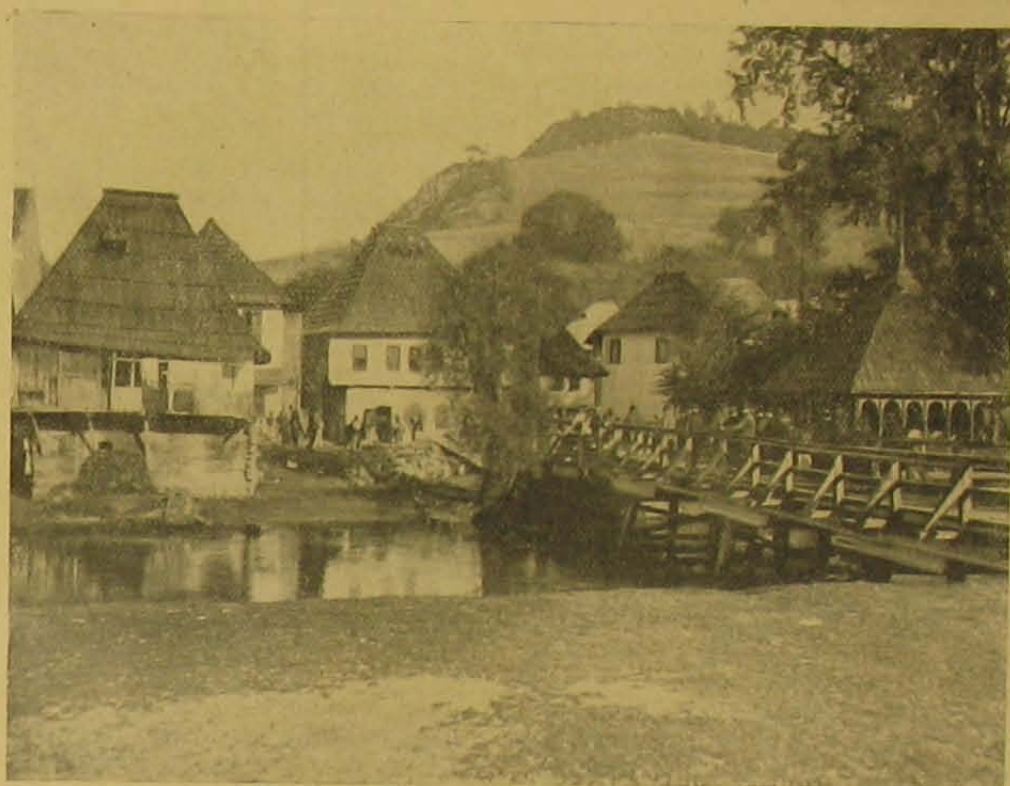
Boszniai képek.

Bizonyára sokan vannak olvasóink között, a kik katonai szolgálatukat Boszniában és Herzegovinában töltvén, alkalmuk volt e tartomány természeti szépségeit megismerni. Bosznia és Herzegovina ugyanis, ha gazdasági tekintetben nem is valami elsőrendű terület, természeti szépségeiben kiválóan gazdag. Ceupa hegyvidék az egész tartomány, a melyben vizesedésekben gazdag erdőkoszorúza bércek és ramek völgyrészek, a legesebb harmóniában váltogatják egymást. Harmincz-negyen év előtt még — úgyszólván — ismeretlen volt e tartomány más országok lakosai előtt, sőt dacára, hogy szomszédok vagyunk, mi előttünk is, mert járattalan utai mellett vasutak hiányában és ezenfelül barát-ságoa fogadtatást sem remélhetve, a múltban még nem

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!!
Mindan csendőrségi órák, ékszírt, gramofont vagy bármily más cikkeket akar vásárolni, nálam következőképen beszeresheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyesség szerint. Az óráknál 10 évi jóállás, feltétlen tisztaságos kiszolgálás — 1 gramofon kitűnő kivétel, 20 darabhoz (10 nagy dupla lemezzel, 100 tával), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél azonnal házhoz jövök, miután évi bérléjegyet van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műtárgyak
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Jozerói részlet.

Konjiczo, a sarajevó moszlimi vonalon.

Boszniai képek.

igen mutatkozott valami kellemes kirándulásnak egy-egy boszniai utazás. Az okkupáció hatása azonban csakhamar észrevehető volt. A civilizáció terjedése s a nehezebben megközelíthető vidékeken is jól járható műutak és vasutak építése mellett, egyrészt kereskedelmi és ipari összeköttetések létesítése, másrészt a természeti szépségekben kiválóan gazdag hegyvidék megtekintése és megismerése céljából, folyton többen és többen keresték fel ezt a — magyar bakák elnevezése szerint — görbe országot, úgy, hogy az annexió idejére már élénk kereskedelem fejlődött ki a szomszédos országokkal és a kirándulók, turisták stb. látogatása által az idegenforgalom is nagyot lendült. Cézelszerűnek véljük a jelen számunkban közölt képekben, a hegyvidék természeti szépségei közül néhány részletet olvasóinknak bemutatni.

HIREK.

Zálogolás. A szebenmegyei Orlát községben november 11-én, a közigazgatási hatóság intézkedése folytán, erdei kihágások miatt zálogolások foganatosítottak. Midőn a zálogolást megejtő előjáróság, — a melynek támogatására Paiza István és Lunguj János orlái őrsbeli csendőrökből állott járőr volt kivezényelve — délelőtt kilenc órakor Pop Vazul házához ment, hogy annak, a reá erdei kárért kirótt 32 K 21 f fejében lefoglalt két darab sertését elbajtea, a zálogolandó Pop Vazul egy vasvillával a sertésél elé állva kijelentette, hogy a sertéseket elbajtani semmi áron sem engedi. A zálogolást foganatosító segédjegyző erre, a járőr támogatását kérve, Pop Vazult magatartásának következményeire figyelmeztette, Pop azonban úgy a segédjegyző figyelmeztetése, mint a járőr által ismételtlen hozzá intézett felhívás után, elhatározásához ragaszkodva kijelentette, hogy a vasvillát le nem teszi és sertéseit elbajtani nem engedi. Járőr most már kész belyetbe vett fegyverrel közeledett az ellenszegülő Pop felé, s midőn azt mintegy négy lépésnyire megközelítette, az egy kitéréssel Lunguj csendőr felé vasvillával egy dőfést intézett, a melyet azonban Lunguj csendőr a szuronyos fegyverrel kivédett. Pop ekkor egy lépéssel a járőrhöz közelebb ugorva, vasvilláját most már ütésre emelte fel. Paiza csendőr a támadó ellen e pillanatban lőfegyverét basználta, s azt csipőn löve, életveszélyesen megsebesítette. Pop a fegyverhasználat után, orvosi rendeleire a nagyszabeni Ferencz József kórházba szállított, hol még aznap délután 1/26 órakor meghalt.

Orvvadászok. November hó 10-én, reggel 6 órakor, a somogy megyei Liszó községhez tartozó sági-pusztai erdőben, Kövi Pál ez. őrsvezető és Szép János csendőrből állott somogyzentmiklósi őrsbeli járőr, ismeretlen orvvadász ellen eddig ismeretlen eredménnyel, négy lövést tett.

Rablás. November 14-én, délután 5 és 6 óra között, Takács György zalaszentmihályi lakost, a Zalaszentmihály és Pacsa közötti útvonalon megtámadták, kilenc korona pénzt elrabolták és öt forgópisztolyból meglöve, súlyosan megsebesítették. Az esemény nyomozására tiz főnyi legénység összpontosított a tettesek Farkas

István és Farkas (bojka) pótrétei illetőségű kőborczigányok személyében elfogva, a nagykanizsai kir. ügyészségnek átadattak.

Gyászhir. A m. kir. I. számú csendőrkerület járás- és törzsermesteri kara mely megilletődéssel tudatja, hogy szeretett bajtársa Burg Frigyes m. kir. csendőr, törzsermester, hosszas szenvedés után, 1909. évi november hó 13-án Kolozsvárt elhunyt. A megboldogult földi maradványai november 15-én Kolozsvárról Marosvásárhelyre szállítván, ott örök nyugalomra helyeztettek. Nyugodjék békében!

Adományok a nyugdíjpótló-egyesület javára. A létesítendő csendőrségi nyugdíjpótló egyesület javára a következő adományok folytak be: Fery Oszkár ezredes ur 100 kor; Spalla Aurél őrnagy ur 40 kor; Polster Kálmán százados ur 20 kor; Nevelita Kálmán százados ur 5 kor; Harsányi Barna főhadnagy ur 4 kor; Müller Béla hadnagy ur 2 kor. Jóna őrsvezető 25 fillér; a tétli őrs legénysége 5 kor. Ezekkel a már befolyt összeg 514 kor. 01 fillérre emelkedett. Ezen összeg eddig lapunk pénztárában őriztetett, most azonban a III. sz. csendőrkerületi parancsnokságnak lesz átadva, a hol az takarékpénztárban gyümölcsözőleg helyeztetik el. Netáni adományokat kérjük ezentul közvetlenül ezen parancsnokság címére küldeni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hogy ismerjük meg a jó vajjat? A jó és friss vajjat arról ismerjük meg, hogy sűrű és egyenetlen, azonban nem föltűnően sárga. Ha keveset ujjaink között szét-dörzsölünk, akkor rögtön föl kell olvadnia és tapintásra nem szabad sem magvasnak, sem száraznak, sem pépszerűnek, sem nyúlónak föltűnnie. Ha megnyomjuk, nem szabad sok vízceppnek vagy vajtejnek kinyomulnia és ha meg van sózva, a só ne legyen sem rajta, sem benne fölismerhető. A jó vaj legbiztosabb jele, hogy a nyelven könnyen szétfolyik, ize enybe és édes, nincs sós vagy keserű utóíze és száraz, lisztes vagy épen nyálkás maradékot nem hágy maga után. Az eladó vagy kofa sokszor igyekszik a vaj sulyát értéktelen anyagokkal, mint sóval, szódával, liszttel, burgonyával és basonlóval növelni; vagy rozsz, régi vajnak czukorrépával, safránnal vagy sárgabogyóval való megfestése, illetve tojásfehérjével való bedagasztása útján a friss vaj külsejét kölcsönözni. Az erősen megsózott vaj mindig egyenetlen színű, sávos, a kés és a fog alatt reccog és sós ízű. A szódával kevert vaj sulyos, száraz, darabos, sulyáboz képest csekély a térfogata és némileg keserű ízű. A liszttel vagy burgonyával kevert vaj száraz, foltos belyeket mutat és nem záiros tapintású. A tojásfehérjével hamisított vaj olyan szagú, mint az öreg vaj és főzés alkalmával a tojásfehérje pelyhes, összeálló tömegeket alkot. Ha fagyut adunk hozzá, akkor a vaj sötét foltokat és sávokat mutat és sajátságos, kellemetlen faggyuszaga van. A vaj mesterséges megfestésére úgy jöbetünk rá, hogy vízben hagyjuk hosszabb ideig állani. A víz fölveszi a festőanyagokat, míg a tiszta vaj sohasem képes a vizet megfesteni. Hogy vajjat csak tiszta embertől vegyünk, ez ugyan magától értetődő dolog, azonban sajnos, nagyon ia figyelmen kívül hagyják. Mint talán semmilyen más táplálószer-

Csusz, köszvény, reuma
ideges fejfájás, hűlés,
idegbaj, mindennemű
esetbántalmak ellen
kiváló hatásúnak bi-
zonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Paragraf menő társatok bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálam kapható.
Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy atón-
vétel küldve

Szente Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

nél, a tisztátalanság, zslrnmű anyagokra átvive, az egészségre káros hatását nagyon is érezteti. Az olyan vaj, a mely avassá vált, a következő módon változtatható át jóízű hájjá: Megolvasztjuk, leföldrözzük és piritott kenyérbaját mártunk belé. A kenyérbaj fölveszi magába a kellemetlen ízt, míg a báj jóízűvé válik.

A gyümölcs gyógyító hatása. A legegészségesebb gyümölcs a citrom. Tisztítja a vért, áthatja és tisztítja a nyálkabarthyákat és a mirigyeket; tartósan, de mérsékelten élvezve még a nyálkabarthyát is (szürke) részeire is hatással van, a mint ez különösen a gégében észlelhető. A citrom leve továbbá föloldja a köszvényes meg a csúzos lerakódásokat és sokféle baktériumot pusztít el. A véredényekre összehúzólag hat a citromlé, innen vércsillapító hatása és szerepe a véredények táplálásánál. A füge és a datolya kitűnő táplálék, hatását azonban az aszalás részben lerontja. Frissen például a füge apró magvai jól megrágván nagyon egészségesek, aszalt állapotban azonban és nagy mennyiségben élvezve, a vese és a máj apró csatornáiban könnyen dugulást idézhetnek elő. A narancs hatása a citroméhoz hasonló. A citrom és a narancs héjában azonkívül kesernyés ízű anyag foglaltatik, a melynek nagy a villámozó hatása. Az alma azzal válik ki a többi gyümölcs közül, hogy igen sok vasat tartalmaz és így különösen sápkórosoknak és vérszegényeknek ajánlható. Tartalmaz azonkívül sok oxigént is, a melyet átvesz a vér és ezzel megkönnyebbíti a tüdő működését. Főképp azonban a lépet táplálja és közvetve az agyat. Innen azok a fényes sikerek, a melyeket az almakúrával legújabbban az ideggyógyászatban elértek. A körte igen tápláló és sok meszet tartalmaz, a miért különösen a csontképződésre van nagy hatással. De ha sokat eszünk belőle, megfekszik a gyomor. A szilva szintén tápláló, de rendkívül erősen hat a bél működésére és így könnyen zavart idézhet elő. Az őszi barack izgatón hat a gyomor falára és nagyfokú epeelválasztást idéz elő. A szőlő tisztítja a vért, a tüdőt, a májat és a belet. A szőlőbogyó héja pedig jóhatású erjesztő anyagot tartalmaz. A földi eper igen sok foszfort tartalmaz és azért főképp idegbetegeknek ajánlható. Nagyobb mennyiségben élvezve a vére izgatón hat és kisebbfokú lázat támaszt. Igen jó táplálék a paradicsom is, a mely a gyümölcs és főzelékfélék között foglal helyet és jobban tisztítja a vért, mint bármilyen más gyümölcs. A diónak, mogyorónak nagy a zsirtartalma, de savat is tartalmaz és így a bangszülakra van különösebb hatása. Rekedtbangú ember ne egye.

A kalaplevetés eredete. Spencer, a híres bölcsész szerint a kalap levétele ugyanannyi, mintba basulókoból valamely más testéről távolítjuk a föld leplet vagy ruhát. A szertartásos kalaplevétel eredetéről Spencer a következőket mondja: Az őskorban, de még később az assziroknál is a legyőzöttektől mindent, még a ruhát is elvették. Ha valaki a harcot el akarta kerülni, akkor szándéka jelül levette összes ruházatát és mindenét felajánlotta az ellenfelének, a ki úgy azután esetleg megkegyelmezett életének. A test megmeztelenítése, a minek eleinte ilyen gyakorlati célja volt és feltétlen meghódolást jelentett, idővel, a mikor az emberiség szelidebb erkölcsöknek kezdett hódolni, üres formává, szertartássá változott és különböző formákban majdnem minden népnél még ma is található. A mubamedánok, a birmánok és a japániai levetik saruikat, az Aranypart benszülöttei vállukat meztelenítik, az abesziniak és a polynéziak a felsőtestüket teszik szabadná,

az európaiak kalapot emelnek, Dabome benszülöttei fejüket és vállukat, a tahitibeliak pedig fejüket és felső testüket meztelenítik meg tisztelőjük jelül. Spencer fejtegetéseiből kitűnik, hogy az európai ember advariasság tekintetében mögötte áll a legvadabb népeknek, a kik az üdvözlések alkalmával sokkal többet mutatnak szabad testükből, mint a civilizált népek. Másrészt azonban ez mindig emlékeztet az ókor barbárságaira és így épen nem szükséges, hogy a vadakat advariasságban esetleg utánozzuk.

Nobilis idegenvezetők. Londonban két szolgálaton kívüli tiszt, Waltea őrnagy és Adams kapitány idegenvezető irodát nyitottak, főleg az amerikaiakra való tekintettel. Az intézet alkalmazottai nagyjára egészségnyedett főúri hölgyek és urak, kik azonban a legelőkelőbb társaságokban forognak, járatosak a divat és etikett minden követelményeiben és egyáltalában olyan szolgálatokra képesek, melyeket közönséges idegen kalauzok nem nyújthatnak. S mint ilyenek, főleg művelődési és az angol illetet elanjátítani akaró amerikai testvéreinknek és nővéreinknek lehetnek nagy szolgálatára, nem annyira mint idegenvezetők, de mint bizalmas titkárok. S tekintve nagy szolgálataikat, nem is oly drágák, mert minden költséget beleértve napjára 15 koronáért mennek el. Fokozottabb igényű idegeneknek természetesen fokozatosan többet is kell fizetniök.

Művészi táviró póznák. Ezelőtt négyévvél a londoni főposta hivatalnokai közt művészeti klub alakult azzal a céllal, hogy a postai alkalmazottak művészi törekvéseit előmozdítsa és izlését fejlessze. A klubnak nagy sikerei voltak a idei (negyedik) kiállításán kétezázötvennégy kép, fotográfia és safaragás volt látható, köztük néhány igazán művészi darab. A főpostamester az idén, hogy a művészi hajlamot még jobban fejlessze alantaisai közt, egy «nagyon nagy díjat» tűzött ki egy — távirópózna tervére. Szerinte ez nem kis földadat, mert a távirópóznaéknak nemcsak az a földadatuk, hogy a műszaki követelményeknek megfeleljenek, hanem az is, hogy a táj szépségét művészi «kiképzésükkel» emeljék.

Majomnevelő intézet. Londonban éleg Hamlyn nevé asszony, a ki azt tűzte ki élete feladatául, hogy a cirikusok, orfeumok és varieté-színpadok számára minél több majmot neveljen. Majomnevelő intézetében állandóan 15—20 «növendék» nyar oktatást. Az intézet 17 növendék növendék közül eddig «Péter» vitte a legtöbbre, a ki Buapesten is szerepelt és hetenkint 600 koronát keres. Hamlyn asszony egy ujságíró előtt nemrég elmondta, hogy milyen elveket követ majmai nevelésénél.

— Én nem idomítom, — mondotta — hanem csak «művelem» őket. Nekem nem az az ambízióm, hogy olyan majmokat neveljek, a melyek mindenféle mutatványt produkálnak, egyedüli törekvésem az, hogy majomnövendékeim úgy viselkedjenek, mintha emberek volnának. Egy majmot nevelni ép olyan könnyű vagy nehéz, mint egy emberi gyermek nevelése. Először is megtanítom őket, hogyan kell esészből teát inni, azután megismertetem őket a kanál használatával, később pedig ruhát kapnak és meg kell tanulniok az öltözködést. A földolog az, hogy fegyelemhez szokjanak. Ha egyszer megvan a kellő tekintélyem, a nevelés aránylag könnyen halad előre. Mint ismeretes, a majmognál az utánzásí ösztön rendkívül fejlett, úgy, hogy maguktól tanulnak meg mindent, a mit tőlem látnak. Az egyik tavollétemben nedves ronggyal feltörülte a lépcsőt, de vizes lett, megbült és tüdőgyuladást kapott. Szorgalmát életével kellett megfizetnie. — Hamlyn asszony mostani nő-

vendékei közül legügyesebb „Jackies”, a ki szabad óráiban az íróasztalhoz ül és írni próbál. A legifjabb növendék egy kis csimpanz, a melyet Juliskának hívnak. Olyan, mint egy kis baba. Remek kis babaruhája, harisnyája és cipőcskéje van, reggel 9 órakor kel, együtt reggelizik a családdal, a nappalt a többi növendék társaságában tölti, este 7 órakor pedig nyugalomra tér. Egy-egy majom nevelése 5—6 hónapig tart, ára pedig 2—3000 korona között változik.

Porcellánkalap. A koreaiak, a kik ma a világ legbékésebb népei közé tartoznak, nem voltak mindig ilyenek. Volt idő, a mikor igen nagy volt a harci kedvük és igen jól tudtak bánni a fegyverrel. Akkoriban a párbajok, támadások és véres összeütközések napirenden voltak, úgy hogy végre is az uralkodónak kellett közbelépnie, hogy a mindinkább elmérgesedő bajnak elejét vegye. Rendeletet adott ki, a mely szerint azontul minden koreai ember csakis porcellánkalapban jelenhet meg az utcán, és a ki a kalapot leveszi vagy anélkül megy az utcára, azt első esetben ötven botütéssel, második esetben pedig balállal büntette. A porcellánkalap egy felfordított virágvázához hasonlított; hasonlóságú kalapokat különben még ma is viselnek Koreában, csak hogy most nem porcellánból, hanem bambuszszárból, szalmából, vagy vászonból készítik azokat. Az uralkodó ravasz rendeletének csakbamar meg volt a kívánt hatása. Ha két koreai fegyverrel egymásra akart támadni, akkor mindig veszélyben forgott a porcellán kalap. Két esetőség volt: vagy le kellett venni a kalapot párviadal előtt, és akkor az ötven botütés elkerülhetetlen volt, vagy pedig fenhagyták a fejükön, de akkor a harc folyamán biztosan leesett és darabokra tört, a miért szintén ötven botütés járt. A párbajozás tehát mindenképen veszélyes volt. Így tebát a rendelet nyomán a koreaiak lassankint leszoktak a párviadalról, sőt idővel magától a fegyverforgatástól is elszoktak és a világ legbékésebb népe lettek. Az uralkodó pedig az országát előnevezte „a csöndes reggel és a nyugodt est országának”.

A világ legnagyobb pályaudvarai. Jelenleg a saint-louis-i főpályaudvar a legnagyobb, de a most épülő lipcsei főpályaudvar, befejezte után, messze túl fogja szárnyalni.

	Területe m ²	Sínpárok száma
St.-Luis, főpályaudvar	39,450	32
Bosztón, déli vasút	36,000	28
Páris, St.-Lazare	33,400	32
Frankfurt (Majna mellett)	31,250	18
Drezda (a teherforgalmi sínek fölötti csarnokok kivételével)	25,300	12
Bosztón, északi pályaudvar	22,920	23
Köln, főpályaudvar	22,220	8
München, főpályaudvar	21,070	16
Filadelfia, Reading p. u.	19,340	14
New-York, Grand Central p. u.	19,130	21
Berlin, Schles. Bahnhof	18,910	11
London, St. Pancras	15,730	10
Lipcse, főpályaudvar (építés alatt)	85,550	26

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőnek névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlaltal kapcsolatban kérdésekre csak az esetben

válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőzóküldéseknek eleje vétezzék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

A Magyar Közigazgatás című hetilap f. hó 14-iki 46. számából veszszük a következő kérdést és folólatot: A községünkben állomásozó csendőrség minduntalan igénybe veszi a községi kisbírákat, községi szolgálókat, panaszosok és panaszoltak beidézésére s azokat tolmácsként is használja, úgy, hogy a két kisbíró egyéb kötelességének alig, vagy épen nem tud megfelelni. Kérdem: jogos-e a csendőrségnek ezen eljárása, illetőleg köteles-e a község a csendőrségnek felek berendelésére a szolgálókat rendelkezésre bocsátani? Válasz: A községi előjáróság a csendőrséget a közbiztonsági szolgálat ellátása körüli működésében támogatni köteles. Ennélfogva a csendőrség parancsnokság megkeresésére a feleket megidézni és esetleg a kihallgatásoknál — ezükeég esetén — tolmácsként vagy tanúként is közroműködni tartozik a községi előjáróság és a fonticélra maga jelöli ki az előjáróság tagjait.

Érdeklődő. 1909. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

K. Norbert csendőr. Nyugdíjra van igénye.

M. M. csendőr Debreczen. 1. Ön helyesen értelmezte, 1800 kor. végkielégítésre lenne igénye. 2—3. Nem.

B. S. csendőr. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

F. J. Alig hisszük; kérdezze meg az állomásfőnökeéget.

M. S. ez. őrstő Budafok. 1. Utmeisteri s hasonló, továbbá hivataloslagi állásokra. 2. Ha érdemes rá, igen.

G. D. őrsv. Vállperezczel.

T. J. őrm. Dunavecso. E—16 sehol, a másikat Várnay czég útján. Bélyeget lapunk javára fordítottuk.

H. J. őrsv. Mór. Szolgálati ügy.

45. Az Illetékesabályzat 110. §-a mérvadó.

Sch. J. érdeklődő. „Igény-ről” szó sem lehet; a feltételeket már egynehányszor közöltük, lapozgasson egy keveset lapunk előbbi számaiban, megtalálja. Mindennemű kérelem a Szolg. szab. értelmében szolgálati uton adandó elő.

Vank csendőr. Ugy kell kísérni, hogy bántódás ne érhesse. **1878.** 1. Ne is álmodják róla. 2. A foglalkozás ideje alatt a laktanyában kell lennie és a foglalkozáson résztvenni. 3. Azt természetesen otthon tartja.

S. csendőr. Önnék van igazsá.

Havasi. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

L. A. csendőr Boján. Nem tudhatjuk.

B. J. Az unokatestvéreknél még közelebbi rokonok alatt a nagybácsi és nagynéni értetendő.

C. F. 1. Roálistokokról a vonatkozó körrendeletben szó nem lévén, a kedvezmény nincs kiterjesztve. 2. Érettségi bizonyítvány; kor nem határoz.

Aranyosszéki. 1. Zsolt nem tiltható le. 2—3. Várnay czégnél.

1909. A btkv. 79. §-ának magyarázata gyanánt dr. Schmierer közjogász szakvéleményét közöljük: A jogsértéseket megelőzni, orvosolni és megtorolni az államhatalom feladata; vannak mindazonáltal esetek, midőn magának a jogosítottnak kell jogai épességben tartásáról gondoskodnia, ez ugyanis akkor áll, midőn az egyén önhibája nélkül oly helyzetbe jön, melyben az államhatalom segélyét fel nem hívhatja, vagy az neki segélyre lenni képtelen; ily esetekre vonatkozik az önvédelem joga, vagyis a jog a physikai erő eszközeit használni és ezekkel visszaverni a támadást, midőn ez az egyedüli lehetőség, valamely az életet, testiépességet, szabadságot, becsületet, vagy a vagyont illető veszélytől, vagy bántalomtól menekedni. De mivel általánosan velünk született jog; másokat jogai érvényesítésében és védelmezésben

mányába tartozó Bráth Dezső őrmesternek 100 és Farkas Lajos csendőrnek 50 korona pénzzutalmat adományozott.

A m. kir. belügyminiszter ur a folyó évi szeptember 27-én kelt 125.169/V-b. számú rendeletével, az orvadászok üldözése és kiderítése körül kifejtett buzgó és eredményes ténykedésükért, a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományába tartozó Végb Pál cz. őrmesternek 40, Sztrétye Demeter cz. őrsvezetőnek 30, Kozma Dávid és Bulej Zajacz Vincze csendőröknek pedig 20—20 korona pénzzutalmat adományozott.

Előléptettek:

1909. évi november 16-ával:

Az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Szöcs János, Berde Ignác és Szilveszter Mózes, továbbá

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Makar Gábor, Tóth János L és Herbert Sándor csendőrök, *csenulór cz. őrsvezetőkké.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel eláttattak:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Kristóf János czimz. őrsvezető 1909 október 29-én és Oláh József I. cz. őrmester 1909 október 30-án.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Donoszlovics Márk cz. őrsvezető vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi október hó 11-én 117.565/VI-a. számú engedélye alapján „Dombi-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

Raschel Lambert, a m. kir. honvédelmi miniszterium 16. osztályába beosztott főbadnagy, lapunk felelős szerkesztője, nemes *Breuer Klára* úrbölggyel 1909 november 24-én Lőcsén.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: *Gelencsér Mihály* czimz. őrmester. Magyar Máriával, 1909 október 30-án, Sárváron.

PÁLYAZATOK.

Egy irnoki állás a hajduböszörményi kir. járásbiróságnál. Fizetése pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a debreczeni kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi decz. hó 10-ig.

Egy irodatiszti állás a vaskohi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a nagybárdi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi deczember hó 9-ig.

Egy irnoki állás a gyergyószentmiklósi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a csikezeredai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi deczember hó 9-ig.

Egy irnoki állás az orosházi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Három havi próbaszolgálat. Kérvények a gyulai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi deczember hó 9-ig.

Egy irodasegéd-tiszti állás a m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóságánál (Budapest). Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a közp. igazgatósághoz 1909. évi deczember hó 15-ig.

Egy főfegyőri állás a lipótvári kir. orsz. fegyintezetnél. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 160 korona vagy természetbeni lakás és természetbeni ruházat. 84 dekagramm napi kenyérbérlés. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelvismeret. Börtönügyi szolgálat. Kérvények a lipótvári kir. orsz. fegyintezet igazgatóságához 1909. évi deczember hó 5-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem állattani intézeténél. Kezdő fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Ruhailtmény 100 korona. Kérvények a budapesti kir. tudomány-egyetem rectorához 1909. évi deczember hó 12-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek *dus választékban.* ...

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek díjtalanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.